

FRI
ESM
USE
UM

jaarstukken
2012

JAARstukken 2012

STICHTING HET FRIES MUSEUM

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Stichting Het Fries Museum

Bezoekadres Wilhelminaplein 92
8911 BS Leeuwarden

Postadres Postbus 1239
8900 CE Leeuwarden

Telefoon 058 - 255 55 00
Telefax 058 - 213 22 71

Internet www.friesmuseum.nl
E-mail info@friesmuseum.nl

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882838

Voor identificatiebeelden?
Behorend bij controleverklaring d.d.

2 APR 2013

INHOUDSOPGAVE

Bericht van de Raad van Toezicht	4
1 Jaarverslag	
1.1 Algemeen	6
1.2 Verslag van de Directie	8
1.3 Exploitatieresultaat	9
1.4 Werkkapitaal	12
1.5 Begroting 2013	13
2 Jaarrekening	
2.1 Balans per 31 december 2012	15
2.2 Exploitatierkening over 2012	17
2.3 Kasstroomoverzicht over 2012	18
2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	19
2.5 Toelichting op de balans	21
2.6 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	29
2.7 Toelichting op de exploitatierkening	30
2.8 Verbonden partijen	38
3 Overige gegevens	
3.1 Resultaatbestemming	40
3.2 Vaststellen jaarrekening	41
3.4. Gebeurtenissen na balansdatum	42
3.3 Controleverklaring	43
Bijlagen	
1 Historisch overzicht 2008-2012	44
2 Aankopen 2012	46

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden,
Behorend bij controleverklaring d.d.

2 APR 2013

BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Jaarrekening

De door de directie opgestelde jaarrekening over het boekjaar 2012 van Stichting Het Fries Museum is conform de statuten gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. De controle is uitgevoerd door Deloitte Accountants B.V. De controleverklaring is opgenomen onder de overige gegevens.

De directie heeft de jaarrekening vastgesteld, nadat deze, vergezeld van het verslag van bevindingen van de accountant, ter beoordeling en goedkeuring aan de Raad van Toezicht is voorgelegd.

Toezicht

In het verslagjaar is de Raad van Toezicht driemaal met de directie in vergadering bijeengekomen. Daarnaast is tussentijds overleg gevoerd tussen individuele leden van de Raad van Toezicht en leden van de directie. In deze vergaderingen zijn de jaarstukken 2011, de begroting 2013 vastgesteld en wordt de uitvoering van het beleid gevolgd.

De Raad van Toezicht bedankt de directie en de medewerkers voor hun bijdragen in het afgelopen jaar.

Leeuwarden, 15 april 2013

Raad van Toezicht:

Dhr. prof.dr. L. Koopmans, voorzitter

Mw. H.C. Alberdingk Thijm

Dhr. mr. drs. K.J. van Dijk

Dhr. drs. D. de Goede

Dhr. prof.dr. Y.B. Kuiper

Dhr. A.A. Olijslager

Mw. E.M. Witsen Elias

Dhr. R. Mulder

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

1 JAARVERSLAG 2012

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

1.1 ALGEMEEN

Oprichting

Stichting Het Fries Museum is opgericht op 30 december 1969 en was tot 1 juli 2012 gevestigd op de Turfmarkt 11, 8911 KS te Leeuwarden en vanaf 1 juli 2012 op het Wilhelminaplein 92, 8911 BS te Leeuwarden. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Friesland in het stichtingenregister onder nummer 41001215.

Statutaire doelstelling

Stichting Het Fries Museum heeft ten doel:

- het inrichten en exploiteren van musea, in het bijzonder de musea voorheen in beheer bij de vereniging Het Fries Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde gevestigd te Leeuwarden, waarvan in het bijzonder te noemen het museum "Het Fries Museum" te Leeuwarden, van welk museum deel uitmaakt de afdeling Verzetsmuseum, met betrekking tot de geschiedenis van het verzet in de Tweede Wereldoorlog;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door:

- subsidies, bijdragen, retributies en donaties;
- schenkingen, erfstellingen en legaten;
- alle andere verkrijgingen en baten.

Missie

Het Fries Museum inspireert Friezen en niet-Friezen door kunst, cultuur en geschiedenis van en in Friesland te laten leven.

Cultural Governance

De Bestuurlijke organisatie van Stichting Het Fries Museum werkt volgens een model met een toezichthouder. Deze Raad van Toezicht toetst het artistiek-inhoudelijke beleid van het museum marginaal, ziet toe op een doelmatige en controleerbare besteding van de middelen, adviseert de directie en ondersteunt waar nodig bij het leggen en onderhouden van externe contacten. De Raad van Toezicht spreekt zich uit over de begroting en jaarrekening. Zij is tevens verantwoordelijk voor de aanstelling, de honorering, het functioneren en het ontslag van de leden van de directie.

De directie is eindverantwoordelijk voor alle aspecten van beleid, zowel inhoudelijk, financieel als organisatorisch.

Samenstelling Directie

Het bestuur van Stichting Het Fries Museum wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Prinsessehof. Deze stichting kende in 2012 de volgende samenstelling van de directie:

Mw. drs. S.M. Bak, algemeen directeur

Dhr. Ir. R. Woering, zakelijk directeur

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Samenstelling Raad van Toezicht

Het bestuur van Stichting Het Fries Museum wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Princessehof. Deze stichting kende in 2012 de volgende samenstelling van de Raad van Toezicht:

de heer prof. dr. L. Koopmans, voorzitter – vanaf 01.04.2006 – einde 2de termijn december 2014
mevrouw H.C. Alberdingk Thijm – vanaf 29.10.2007 – einde 2de termijn oktober 2014
de heer mr. drs. K.J. van Dijk – vanaf 25.06.2007 – einde 2de termijn april 2014
de heer drs. D. de Goede – vanaf 01.04.2006 – einde 3de termijn april 2016
de heer prof. dr. Y.B. Kuiper – vanaf 01.04.2006 – einde 3de termijn april 2014
de heer R. Mulder – vanaf 07.09.2009 – einde 1ste termijn oktober 2013
de heer A.A. Olijslager – vanaf 01.04.2006 – einde 2de termijn december 2013
mevrouw E.M. Witsen Elias – vanaf 01.04.2006 – einde 2de termijn juni 2013

Subsidiëring Provincie Fryslân

De belangrijkste subsidieverstrekker van Stichting Het Fries Museum is de provincie Fryslân. Op grond van een jaarlijks in te dienen productplan en productbegroting kent de provincie een beschikking tot verlening van budgetsubsidie toe. In deze beschikking wordt ook de periode genoemd waarvoor de provincie voornemens is de budgetsubsidie toe te kennen. Op basis van de Algemene Wet Bestuursrecht is het niet meer mogelijk meerjarige subsidieovereenkomsten af te sluiten.

Na afloop van ieder jaar legt het museum aan de hand van een productverslag en een productafrekening een inhoudelijke en financiële verantwoording af van de gerealiseerde producten en resultaten.

Vrijstelling successie- en schenkingsrecht

Op grond van artikel 32, eerste lid, onderdeel 3 en artikel 33, eerste lid, onderdeel 4 van de Successiewet 1956 zijn verkrijgingen door gerangschikte algemeen nut instellingen, waaronder Stichting Het Fries Museum, geheel vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht. Met ingang van 1 januari 2008 wordt Stichting Het Fries Museum door de belastingdienst middels een beschikking formeel aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling.

Controleverklaring

De jaarrekening 2012 van Stichting Het Fries Museum is door Deloitte Accountants B.V. gecontroleerd

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882838

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

2 APR 2013

1.2 VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Voor het Fries Museum was 2012 het jaar waarin op 1 juli het oude Fries Museum aan de Turfmarkt werd gesloten voor publiek. Tot en met die datum ontvingen wij 17.091 bezoekers, waarvan 5.489 jongeren. Op 11 juni werd het nieuwe Fries Museum aan het Wilhelminaplein door de aannemer conform planning opgeleverd. Sindsdien is de organisatie gericht op de opening voor het publiek in september 2013. Tijd, mensen en middelen worden voornamelijk ingezet op de voorbereiding van het programma en de presentaties, de verhuizing, de marketing en de in 2013 geplande publieksopening. Intussen is er veel belangstelling voor het nieuwe museumgebouw. Er worden dan ook veelvuldig groepen belangstellenden ontvangen. Over het financiële resultaat zijn we tevreden, we zijn binnen de begroting gebleven. In de afgelopen jaren is een voldoende grote reserve opgebouwd om het jaar 2012 alsmede 2013, waarin sprake is van extra exploitatiekosten in verband met de overgang naar het nieuwe Fries Museum en minder opbrengsten door de tijdelijke sluiting, te overbruggen. Tenslotte is de directie ook zeer tevreden dat de investering in het Nieuw Fries Museum binnen het gestelde investeringsbudget blijft.

Leeuwarden,

drs S.M. Bak, algemeen directeur
ir R. Woering, zakelijk directeur

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882838

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

1.3 EXPLOITATIERESULTAAT

Resultaat

Het exploitatieresultaat over het boekjaar 2012 bedraagt -/- € 275.471 tegenover een exploitatieresultaat van € 264.752 in 2011. De goedgekeurde begroting voor het jaar 2012 sluit op een begroot exploitatieresultaat van -/- € 328.333. De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € 52.862 positief.

Voornaamste afwijkingen realisatie ten opzichte van de begroting

Hogere c.q. lagere baten, waar rechtstreeks hogere c.q. lagere lasten tegenover staan, zijn in deze recapitulatie buiten beschouwing gelaten.

	€
<i>Baten</i>	
Inkomsten uit entree (incl. rondleidingen, cursussen en overigen (netto))	25.869
Inkomsten uit winkel en fotografie (incl. cafe- en museumkaartverkopen (netto))	4.303
Indirecte opbrengsten	21.142
Subsidie Provincie Fryslân	2.614
Overige subsidies en bijdragen	66.720
Rente opbrengsten	9.898
	<hr/>
	130.546
<i>Lasten</i>	
Salarissen en sociale lasten (incl. ZWV)	-65.214
Personeel van derden	-13.318
Afschrijvingen op vaste activa	50.871
Huurlasten	-1.059
Aankopen	2.614
Collectie- en publiekskosten (incl. tentoonstellingen en educatie)	-46.025
Huisvestingskosten	112.507
Kantoorkosten	62.156
Publiciteitskosten	-10.031
Diverse personeelskosten	-16.010
Projecten	5.093
Overige kosten	-3.900
	<hr/>
	77.684
	<hr/>
	52.862
	<hr/> <hr/>

Toelichting op de baten

Inkomsten uit entree

Vanwege de sluiting van het museum per 1 juli 2012 zijn in de begroting 2012 de inkomsten uit entree zeer voorzichtig geraamd. Het totaal aantal bezoekers in 2012 is uitgekomen op 17.005. In de begroting 2012 is uitgegaan van inkomsten uit entree van € 21.500 (netto) terwijl de realisatie is uitgekomen op € 51.672 (netto). Met name de inkomsten uit museumjaarkaart bezoek zijn meegevallen omdat veel mensen met een museumjaarkaart nog een kijkje genomen hebben in het museum voor de sluiting.

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.
- 2 APR 2013

Indirecte opbrengsten

Het saldo op de indirecte opbrengsten heeft voornamelijk als oorzaak de doorberekening van de kosten van de werkplekken aan het Keramiekmuseum het Princessehof. Met ingang van 1 juli 2012 zijn de werkplekken van het Fries Museum en het Keramiekmuseum Princessehof samengevoegd in het nieuwe Fries Museum. In de begroting is met de opbrengst geen rekening gehouden.

Overige subsidies en bijdragen

De overige subsidies en bijdragen zijn € 66.720 (netto) hoger dan begroot. Dit heeft voornamelijk als oorzaak de toegekende budgetten voor het project procesoptimalisatie, het project Muse en het tentoonstellingsproject "De Straat". Het project Muse loopt door in 2013 en wordt bekostigd uit gelden van de BankGiro Loterij.

Renteopbrengsten

Vanwege de gunstige liquiditeitspositie in 2012 is de renteopbrengst hoger dan begroot.

Toelichting op de lasten

Salarissen en sociale lasten

De salariskosten zijn € 49.969 lager dan begroot (netto). Er is een geringe salarisverhoging geweest van 1% terwijl 1,5% begroot was. Daarnaast is een deel van de vacature ruimte niet opgevuld.

Personeel van derden

Het voordeel heeft als oorzaak dat er minder extern personeel is ingehuurd dan begroot.

Afschrijvingen op vaste activa

De afschrijvingskosten liggen € 50.871 hoger dan begroot. In verband met de overgang naar het nieuwe Fries Museum zijn er met de accountant nieuwe afspraken gemaakt over de wijze waarop zal worden afgeschreven. Onderdeel van de afspraak is dat in het jaar van aanschaf over dat gehele jaar zal worden afgeschreven. De kosten zijn hierdoor hoger uitgevallen omdat in de begroting het uitgangspunt is gehanteerd dat vanaf de datum van aanschaf zou worden afgeschreven.

Collectie- en publiekskosten

De lagere kosten hebben als oorzaak dat de kosten voor verzekering van de collectie laag zijn uitgevallen. Van de verzekeringsmaatschappij heeft het Fries Museum een uitkering ontvangen omdat er de afgelopen jaren weinig aanspraak gemaakt is op de verzekering. Daarnaast bestond er ten tijde van het opstellen van de begroting 2012 onzekerheid over de verzekeringspremie voor het nieuwe gebouw aan het Wilhelminaplein. De werkelijke kosten blijken lager uit te vallen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten vallen in totaal € 112.507 hoger uit. De overschrijding wordt veroorzaakt door de kosten voor onderhoud gebouwen en installaties. Deze vallen € 144.785 hoger uit omdat in de begroting geen rekening gehouden is met onderhoudskosten voor het nieuwe gebouw in 2012. In de begroting is uitgegaan van de veronderstelling dat het gebouw in 2012 zou worden opgeleverd en dat de onderhoudskosten vanaf 2013 zouden worden opgenomen in de begroting. In 2012 is echter een onderhoudsplan opgesteld voor de komende 10 jaar die loopt vanaf 1 juli 2012. Dat houdt in dat de kosten die voortvloeien uit het onderhoudsplan voor een half jaar zijn opgenomen. Naast de hogere onderhoudskosten zijn ook de energiekosten hoger dan begroot (€ 20.109). De WKO was nog niet in werking vanaf 1 juli waardoor de energiekosten hoger zijn uitgevallen dan verwacht.

Tegenover de meerkosten voor huisvesting staan o.a. lagere kosten voor zakelijke belastingen (€ 33.929) en schoonmaak (€ 17.143).

Kantoorkosten

De kantoorkosten zijn € 62.156 hoger dan begroot, Dit heeft de volgende oorzaken:

*De accountantskosten zijn ruim € 20.000 hoger dan begroot. De aanvragen voor voorschotten bij de SNN en de Provincie Fryslan dienden vergezeld te gaan van een accountantsverklaring, dat was ook het geval bij de

Deloitte
Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

10

088 - 2882888

Voor identificatie
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

eindafrekening. De aankopen van het budget Mondriaan Stichting dienden door de accountant gecontroleerd te worden en ook voor advisering zijn kosten gemaakt.

*De advieskosten zijn ruim € 17.000 hoger dan begroot. Er is advies ingewonnen voor fiscale aangelegenheden en voor de situatie met betrekking tot de oude gebouwen aan de Turfmarkt.

*De automatiseringskosten zijn ruim € 28.000 hoger dan begroot. De eigen bijdrage aan het proces procesoptimalisatie bedroeg € 6.000 (75% van de kosten zijn gesubsidieerd). Er heeft in 2012 een uitgebreide update van het systeem Adlib (collectieregistratie) plaatsgevonden,

Publiciteitskosten

In 2012 zijn de publiciteitskosten voor Stichting Het Fries Museum sterk gereduceerd met het oog op toekomstige uitgaven voor publiciteit voor het nieuwe Fries Museum. Veel contracten zijn opgezegd, nieuw beleid is ontwikkeld.

Diverse personeelskosten

De kosten die vallen onder diverse personeelskosten zijn lager uitgevallen dan begroot (16.010). De voornaamste oorzaak is het opleidingsbudget. Deze bedraagt € 40.000, de werkelijke realisatie is ruim € 18.000.

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

11
- 2 APR 2013

1.4 WERKKAPITAAL

Door het exploitatieresultaat van € -275.471 is het eigen vermogen het afgelopen jaar verminderd. Het eigen vermogen bestaat uit bestemmingsreserves en een algemeen, vrij besteedbaar, deel. Het eigen vermogen kan uitsluitend worden gebruikt voor de exploitatie van het huidige Fries Museum en die van het Nieuw Fries Museum. Voor het Nieuw Fries Museum zal nog bepaald worden wat het wenselijke gemiddelde niveau van het eigen vermogen zal zijn. Omdat er nu sprake is van een overgangsfase van het oude museum naar het nieuwe museum zal in 2013, wanneer het nieuwe museum zijn deuren zal openen, het minimumniveau van het eigen vermogen bepaald worden.

De financiële positie is op basis van de balansen als volgt samen te vatten (x € 1.000):

	2012	2011	Mutatie
Beschikbaar vermogen op lange termijn			
Eigen vermogen	1.183	1.458	-275
Voorzieningen	106	28	78
Langlopende schulden	4.013	4.063	-50
	(A)		
Vastgelegde middelen op lange termijn	5.302	5.549	-247
Materiële vaste activa	3.185	28.773	-25.588
Financiële vaste activa	2.269	2.269	0
	(B)		
	5.454	31.042	-25.588
Werkkapitaal	(A-B)		
	-152	-25.493	-25.341
Dit werkkapitaal bestaat uit:			
Vorraden	0	9	-9
Vorderingen	756	1.659	-903
Liquide middelen	3.521	8.020	-4.507
	4.277	9.688	-5.419
Af: kortlopende schulden	-4.429	-35.181	30.760
	-152	-25.493	-25.341

De financiële positie muteerde in 2012 als volgt:

	x € 1.000
Herkomst der middelen	
Exploitatieresultaat	-275
Afschrijvingen	102
Voorzieningen	78
	-95
Besteding der middelen	
Investeringen	-631
Desinvesteringen	26.117
Langlopende schulden	-50
	-25.436
Mutatie werkkapitaal	-25.341

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

12

Voor identificatiebeelden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

1.5 BEGROTING 2013

	Begroting 2013
	€
BATEN	
Opbrengsten:	
- Directe opbrengsten	184.200
- Indirecte opbrengsten	303.690
Bijdragen:	
- Subsidies Provincie Fryslân	2.792.577
- Overige subsidies en bijdragen	0
<i>Som der baten</i>	<u>3.280.467</u>
LASTEN	
Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	2.289.350
Afschrijvingen op vaste activa	158.200
Huurlasten	16.000
Aankopen	61.100
Overige lasten:	
- Collectie- en publieksfunctie	155.000
- Huisvestingskosten	708.000
- Kantoorkosten	167.000
- Publiciteitskosten	40.000
- Diverse personeelskosten	122.750
- Overige kosten	1.000
Projecten	10.000
<i>Som der lasten</i>	<u>3.728.400</u>
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	37.300
Rentelasten en soortgelijke kosten	300
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	<u>37.000</u>
Buitengewone baten	0
Buitengewone lasten	0
Exploitatieresultaat	<u><u>-410.933</u></u>

Toelichting op begroting 2013

Het nieuwe Fries Museum zal in september zijn deuren openen voor het publiek. Er is rekening gehouden met een tekort op de begroting gedurende de (overgangs)jaren 2012 en 2013. Het eigen vermogen is toereikend om de tekorten van deze jaren op te vangen.

Deloitte

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

13

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

2 JAARREKENING

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden. ¹⁴
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2012 – voor resultaatbestemming

	31.12.2012		31.12.2011	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	0		1.086	
Inventaris en inrichting	556.822		17.998	
Museale inventaris en inrichting	49.008		57.176	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	0		0	
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	2.579.847		28.696.370	
		3.185.677		28.772.630
Financiële vaste activa				
Verbonden partijen	2.268.901		2.268.901	
		2.268.901		2.268.901
Voorraden				
Onderhanden activiteiten	0		0	
Overige voorraden	0		9.029	
		0		9.029
Vorderingen				
Debiteuren	235.003		256.514	
Verbonden partijen	106.982		108.121	
Overlopende activa	413.623		1.294.779	
		755.608		1.659.414
Liquide middelen				
Banken	3.519.117		8.014.081	
Kasmiddelen	2.199		6.701	
		3.521.316		8.020.782
		<u>9.731.502</u>		<u>40.730.756</u>

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

15
- 2 APR 2013

	31.12.2012		31.12.2011	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.336.615		1.071.863	
Bestemmingsreserves	121.538		121.538	
Resultaat boekjaar	-275.471		264.752	
		1.182.682		1.458.153
Voorzieningen				
Voorziening jubilea	32.025		28.265	
Voorziening onderhoud	74.425		0	
		106.450		28.265
Langlopende schulden				
Overige schulden		4.013.199		4.062.789
Kortlopende schulden				
Crediteuren	454.343		1.996.254	
Verbonden partijen	23.823		1.019	
Belastingen en premies SV	84.819		77.021	
Overlopende passiva	626.121		331.315	
Vooruitontvangen investeringsbijdragen	3.190.475		32.727.639	
Subsidieverstrekkers	0		0	
Aflossingsverplichtingen	49.590		48.301	
		4.429.171		35.181.549
		<u>9.731.502</u>		<u>40.730.756</u>

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

16

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

2.2 EXPLOITATIEREKENING OVER 2012

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
BATEN			
Opbrengsten:			
- Directe opbrengsten	71.513	25.500	113.791
- Indirecte opbrengsten	585.267	324.282	538.630
Bijdragen:			
- Subsidies Provincie Fryslân	2.750.013	2.747.399	2.938.937
- Overige subsidies en bijdragen	313.485	0	156.753
<i>Som der baten</i>	<u>3.720.278</u>	<u>3.097.181</u>	<u>3.748.111</u>
LASTEN			
Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	2.477.374	2.316.064	2.496.567
Afschrijvingen op vaste activa	101.871	51.000	19.929
Huurlasten	154.441	155.500	155.920
Aankopen	101.214	61.100	79.630
Overige lasten:			
- Collectie- en publieksfunctie	318.988	155.750	149.652
- Huisvestingskosten	607.907	495.400	350.703
- Kantoorkosten	205.405	143.250	132.003
- Publiciteitskosten	47.469	57.500	36.562
- Diverse personeelskosten	93.246	109.250	88.716
- Overige kosten	19.864	7.500	37.707
Projecten	25.094	20.000	86.483
<i>Som der lasten</i>	<u>4.152.873</u>	<u>3.572.314</u>	<u>3.633.872</u>
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	226.630	147.100	221.275
Rentelasten en soortgelijke kosten	69.506	300	70.762
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	<u>157.124</u>	<u>146.800</u>	<u>150.513</u>
Exploitatieresultaat	<u><u>-275.471</u></u>	<u><u>-328.333</u></u>	<u><u>264.752</u></u>

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

2.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2012

	2012	2011
	€	€
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	-275.471	264.752
Afschrijvingen op vaste activa	101.871	19.929
Mutatie voorzieningen	78.185	10.015
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	-95.415	294.696
Mutatie in voorraden	9.029	1.713
Mutatie vorderingen	903.806	-881.284
Mutatie kortlopende schulden	-1.215.214	1.053.594
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	-397.794	468.719
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in vaste activa	-631.441	- 15.383.723
Desinvesteringen in vaste activa	26.116.523	0
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	25.485.082	- 15.383.723
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutaties eigen vermogen	0	0
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Ontvangsten uit investeringsbijdragen	3.186.634	5.062.900
Uitgaven uit investeringsbijdragen	-32.723.798	
Aflossingen uit langlopende schulden	-49.590	- 48.301
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-29.586.754	5.014.599
Mutatie liquide middelen (I + II + III)	-4.499.466	-9.900.405
Liquide middelen einde boekjaar	3.521.316	8.020.782
Liquide middelen begin boekjaar	8.020.782	17.921.187
Mutatie liquide middelen	-4.499.466	-9.900.405

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden. 18
Behorend bij controleverklaring d.d.
- 2 APR 2013

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening van Stichting Het Fries Museum is opgesteld conform de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft per 1-1-2010 een richtlijn opgesteld met specifieke bepalingen voor kleine organisaties zonder winststreven die tot die datum waren aangewezen op Richtlijn 640. De Richtlijn is opgenomen in onderdeel C van de bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving van kleine rechtspersonen. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

Museale collectie

De museale collectie is niet gewaardeerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen met uitzondering van gebouwen, terreinen, installaties en vaste inrichting.

Het nieuw Fries Museum is in 2012 opgeleverd. De investeringskosten voor het gebouw, de installaties, de grond en de vaste inrichting zijn niet opgenomen onder de vaste activa in de balans. Het gaat om de volgende investeringen:

*Grond	€ 4.127.377
*Bouwkosten Bouwkundig	€ 16.460.441
*Bouwkosten installatietechnisch	€ 5.084.277
*Aankoop horecaruimte	€ 240.000
*Vaste inrichting	€ 1.852.932
*Honoraria bouwadvies en -management	€ 4.958.771
	€ 32.723.768

Met ingang van 2012 wordt afgeschreven op basis van de volgende grondslagen:

- * Op gebouwen, terreinen, installaties en vaste inrichting wordt niet afgeschreven omdat deze niet geactiveerd worden.
- * Duurzame goederen die aangeschaft worden naar aanleiding van een investeringsbesluit die in totaal minimaal € 2.500 bedraagt, worden geactiveerd.
- * Duurzame goederen die worden aangeschaft naar aanleiding van een investeringsbesluit die in totaal het bedrag van € 2.500 niet overschrijdt worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van de exploitatie in het jaar van aanschaf.
- * Duurzame goederen die worden aangeschaft ten behoeve van een presentatie of project worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van het presentatie- of projectbudget.
- * Duurzame goederen worden in het jaar van aanschaf over het gehele jaar afgeschreven
- * De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Automatisering	5 jaar/20%
Inventaris kort	5 jaar/20%
Inventaris lang	10 jaar/10%
Presentatiemiddelen	10 jaar/10%
Museale collectie	variabel

Voor de investeringen in het nieuw Fries Museum worden (overheids)subsidies ontvangen alsmede bijdragen van particulieren en bedrijven. Op grond van RJ274.112 kunnen deze bijdragen in mindering gebracht worden op het te activeren bedrag. Met de ingebruikname van de nieuwbouw in 2012 zijn de hiervoor ontvangen middelen in mindering gebracht op de bouwkosten van de ruwbouw.

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

Onderhanden activiteiten

Het betreft hier de voorbereidingskosten die gemaakt zijn in het huidige boekjaar voor tentoonstellingen die plaatsvinden in het nieuwe boekjaar en van de geprognoseerde kosten van tentoonstellingen die doorlopen in het nieuwe boekjaar. Bepalend voor het moment van het nemen van verlies is het jaar waarin de tentoonstelling is begroot.

Overige voorraden

De overige voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs, indien noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De overige voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld

Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden.

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben, ongeacht of ze tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid. Baten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum gerealiseerd zijn. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor balansdatum, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende primaire financiële instrumenten.. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Deloitte.

8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

20

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

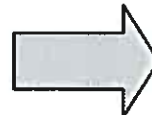
-2 APR 2013

2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Materiële vaste activa

	aanschafwaarde 31.12.2011	boekwaarde 31.12.2011	investering des-/ 2012	overboeking 2012
	€	€	€	€
Gebouwen en terreinen	8.230	1.086	0	
Inventaris en inrichting	106.811	17.998	65.683	565.758
Museale inventaris en inrichting	171.529	57.176	0	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	20.515	0	0	
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	28.696.370	28.696.370	7.204.090	-33.320.613
	<u>29.003.455</u>	<u>28.772.630</u>	<u>7.269.773</u>	<u>-32.754.855</u>

	afschrijving 2012	boekwaarde 31.12.2012
	€	€
Gebouwen en terreinen	1.086	0
Inventaris en inrichting	92.617	556.822
Museale inventaris en inrichting	8.168	49.008
Andere vaste bedrijfsmiddelen	0	0
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	0	2.579.847
	<u>101.871</u>	<u>3.185.677</u>

Investeringsbegroting 2012

De investeringsbegroting 2012 maakt onderdeel uit van de goedgekeurde begroting voor het jaar 2012.

	investering 2012	begroting 2012
	€	€
Automatisering Fries Museum	62.683	0
Automatisering Nieuw Fries Museum	43.649	
Inventaris Fries Museum	3.000	0
Inventaris Nieuw Fries Museum	522.109	
	<u>631.441</u>	<u>0</u>

Deloitte

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

-2 APR 2013

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering – nieuw Fries Museum

In 2006 heeft het Fries Museum helderheid verkregen met betrekking tot de financiering van het nieuw Fries Museum. Samenwerkingsverband Noord-Nederland heeft in het kader van het ontwikkelingsprogramma "Kompas voor het Noorden" een subsidie van € 5.000.000 toegekend en de provincie Fryslân heeft een subsidie van in totaal € 10.500.000 toegekend (€ 5.000.000 co-financiering Kompas en € 5.500.000 aanvullende subsidie). Met het legaat Bonnema van € 18.151.209, renteopbrengsten van € 1.287.531, sponsoropbrengsten van € 1.156.918, opbrengsten i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland van € 710.000 en overige opbrengsten van € 400.000 is nu in totaal € 37,21 miljoen beschikbaar voor het nieuwe Fries Museum. Van de toegezegde subsidies is van het legaat 100% ontvangen, van de SNN-subsidie 90%, van de provinciale co-financiering 90% en van de aanvullende provinciale subsidie 100%. Van de rente- en sponsoropbrengsten is 100% ontvangen en van de overige opbrengsten 85%.

De ontwikkeling in vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering is als volgt:

	€
Stand per 31-12-2011	28.696.370
Investerings NFM 2012	7.204.090
Desinvestering i.v.m niet activeren gebouw	-/- 32.723.798
Overheveling naar museale inventaris en inrichting	-/- 565.758
Afschrijving investering t.b.v. Centrum voor Film	-/- 31.057
	<hr/>
	2.579.847
	<hr/> <hr/>

Ultimo 2012 bedraagt de gedane investering € 35.900.460:

	investering t/m 2012
	€
Grond	4.127.377
Bouwkosten	22.845.933
Losse inrichting	971.131
Programma	62.969
Project- en bouwkostenmanagement	2.578.087
Architecten	1.834.790
Juridische en fiscale advieskosten	85.278
Museumadviseurs	175.118
Constructeur, bouw- en installatieadviseur	562.981
Public Relations en Communicatie	393.208
Verhuizing	135.408
Filmhuis	2.128.180
	<hr/>
	35.900.460
	<hr/> <hr/>

Financiële vaste activa

Ter definitieve afronding van het Kanselarijproject is in het kader van de raamovereenkomst tussen Stichting De Kanselarij, Stichting Verzetsmuseum Friesland en Stichting Het Fries Museum op 30 december 1999 met Stichting De Kanselarij voor een bedrag van € 2.268.901 een aflossingsvrije lening afgesloten. De rentevergoeding bedraagt 5% per jaar. De hoofdsom is niet opeisbaar, behoudens in geval van in de overeenkomst genoemde bijzondere omstandigheden die zich op dit moment niet voordoen.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Vorraden

	31.12.2012	31.12.2011
	€	€
<i>Overige voorraden</i>		
Museumshop	0	5.995
Museumkaarten	0	3.034
	<u>0</u>	<u>9.029</u>

Debiteuren

	31.12.2012	31.12.2011
	€	€
Debiteuren	235.807	257.713
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	-804	-1.119
	<u>235.003</u>	<u>256.514</u>

Vorderingen op verbonden partijen

	31.12.2012	31.12.2011
	€	€
Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof	106.982	108.121
Stichting De Kanselarij	0	0
	<u>106.982</u>	<u>108.121</u>

Overlopende activa

	31.12.2012	31.12.2011
	€	€
<i>Vooruitbetaalde bedragen</i>		
Verzekeringen	8.923	8.923
Overigen	33.036	17.264
	-----	-----
	41.959	26.187
<i>Nog te ontvangen bedragen</i>		
Te verrekenen omzetbelasting	36.217	1.017.629
Bijdragen voor aankopen (Mondriaan Stichting)	18.500	37.500
Bijdragen voor restauraties	168.739	0
Bijdragen voor tentoonstellingen	0	2.422
Bijdrage rente+aflossing voor lening Filmhuis	22.883	124.304
Bijdragen voor personeel	12.820	7.258
Doorbelasting personeelskosten	0	0
Overigen	112.505	79.479
	-----	-----
	371.664	1.268.592
	<u>413.623</u>	<u>1.294.779</u>

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

23

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

2 APR 2013

Liquide middelen

Alle banktegoeden staan vrij ter beschikking.

PASSIVA

Algemene reserve

	boekwaarde 31.12.2011	bestemming result. 2011	overige mutaties	boekwaarde 31.12.2012
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.071.863	264.752	0	1.336.615
	1.071.863	264.752	0	1.336.615

Bestemmingsreserves

	boekwaarde 31.12.2011	bestemming result. 2011	overige mutaties	boekwaarde 31.12.2012
	€	€	€	€
Bestemmingsreserve Knecht-Drenth	23.407	0	0	23.407
Bestemmingsreserve Museumshop	34.370	0	0	34.370
Bestemmingsreserve Bijzondere Personeelslasten	63.761	0	0	63.761
	121.538	0	0	121.538

De bestemmingsreserves kunnen uitsluitend worden aangewend ten behoeve van de door het bestuur vastgestelde doelstelling.

Bestemmingsreserve Knecht-Drenth

De bestemmingsreserve Knecht-Drenth is gecreëerd ten behoeve van de uitbreiding van de collectie Knecht-Drenth en de realisatie van een publicatie over de collectie Knecht-Drenth.

Bestemmingsreserve Museumshop

De bestemmingsreserve Museumshop is gevormd voor het uitbrengen van publicaties.

Bestemmingsreserve Bijzondere Personeelslasten

In verband met de verzelfstandiging van Stichting Het Fries Museum heeft de Provincie Fryslân in 1998 eenmalig € 317.646 beschikbaar gesteld voor het creëren van een voorziening (later omgezet in een bestemmingsreserve) voor indirecte personeelskosten en FPU-regeling.

Voorzieningen

	boekwaarde 31.12.2011	dotatie	onttrek- kingen	boekwaarde 31.12.2012
	€	€	€	€
Voorziening Jubilea	28.265	3.760	0	32.025
Voorziening Onderhoud	0	74.425	0	74.425
	28.265	78.185	0	106.450

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Deze voorziening is gevormd voor toekomstige jubilea uitkeringen voor zowel medewerkers van Stichting Het Fries Museum als medewerkers van Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof, die ook inzet doen voor Stichting Het Fries Museum.

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd middels jaarlijkse dotaties in verband met in de toekomst uit te voeren groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden in mindering gebracht op de voorziening.

Langlopende overige schulden

	Nominale lening boekwaarde		aflossing	aflossing	balanswaarde
	31.12.2011	31.12.2011	2012	kortl. 2013	31.12.2012
	€	€	€	€	€
1 Koninklijk Fries Genootschap	1.134.451	1.134.451	0	0	1.134.451
2 Stichting Verzetsmuseum Friesland	1.134.451	1.134.451	0	0	1.134.451
3 Stichting Het Sint Anthony Gasthuis	226.890	99.831	9.075	9.075	81.681
4 Verplichting collectie Brattinga	171.529	57.177	8.168	8.168	40.841
5 Bank Nederlandse Gemeenten (NFM-Filmhuis)	1.715.000	1.685.180	31.058	32.347	1.621.775
	4.382.321	4.111.090	48.301	49.590	4.013.199

Rentepercentages: 1: 0%, 2: 0%, 3: 0%, 4: 0%, 5: 4,15%

Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur

In verband met de aankoop van het Eysingahuis in het kader van het Kanselarijproject is op 20 december 1993 met het Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur voor een bedrag van € 1.134.451 een renteloze en aflossingsvrije lening afgesloten. De hoofdsom is niet opeisbaar, behoudens ingeval van, in de overeenkomst genoemde, bijzondere omstandigheden. De oorspronkelijke leningsovereenkomst is op 30 december 1999 vervangen door een nieuwe leningsovereenkomst.

Vanwege het feit dat aan de lening een inbreng van een onroerende zaak ten grondslag ligt (dit in tegenstelling tot de lening van Stichting Verzetsmuseum Friesland welke een reële inbreng in geld in het Kanselarijproject betreft) en de lening onder reguliere omstandigheden niet opeisbaar is, is de lening in 1993 door beide partijen op nihil gewaardeerd. Wegens de voortschrijdende besluitvorming inzake een nieuw Fries Museum en de daarmee gepaard gaande verhuizing van het museum, is de lening ultimo 2005 voor de volle nominale waarde opgenomen. De lening wordt opeisbaar op het moment dat de huurovereenkomst wordt beëindigd.

Stichting Verzetsmuseum Friesland

In verband met het Kanselarijproject is op 20 december 1993 met Stichting Verzetsmuseum Friesland voor een bedrag van € 1.134.451 een renteloze en aflossingsvrije lening afgesloten. De hoofdsom is niet opeisbaar, behoudens ingeval van, in de overeenkomst genoemde, bijzondere omstandigheden. In het kader van de raamovereenkomst tussen Stichting De Kanselarij, Stichting Verzetsmuseum Friesland en Stichting Het Fries Museum is op 30 december 1999 de oorspronkelijke leningsovereenkomst vervangen door een nieuwe leningsovereenkomst. De lening wordt opeisbaar op het moment dat de huurovereenkomst wordt beëindigd.

Stichting Het Sint Anthony Gasthuis

In 1997 is in verband met de inrichting van het Eysingahuis met Stichting Het Sint Anthony Gasthuis een renteloze lening van € 226.890 afgesloten. De lening heeft een looptijd van 25 jaar en de jaarlijkse aflossing bedraagt € 9.076.

Verplichting collectie Brattinga

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

25

- 2 APR 2013

In 2001 heeft het Fries Museum voor € 171.529 een collectie van circa 2.000 prenten, de zgn. collectie Brattinga, gekocht. De koopsom wordt voldaan in 21 jaarlijkse termijnen van € 8.168. Er is geen rente verschuldigd.

Bank Nederlandse Gemeenten

Op 17 augustus 2010 is een lening verstrekt van € 1.715.000 voor de financiering van het Filmhuis dat in het Nieuw Fries Museum wordt gebouwd. De looptijd bedraagt 30 jaar. Jaarlijks wordt er rente (4,15%) en aflossing betaald voor het eerst op 31 augustus 2011. In 2013 wordt € 32.347 afgelost waardoor er een bedrag van € 1.621.775 is opgenomen per 31 december 2012.

De rente en aflossing wordt gefinancierd uit het bedrag van € 101.000 dat jaarlijks door het Filmhuis voor het gebruik van het gebouw aan Stichting Het Fries Museum zal worden betaald, en waarvoor de Gemeente Leeuwarden garant staat. De investering in het gebouw ten behoeve van de inhuizing van het Filmhuis wordt volledig geactiveerd. Vervolgens zal de waarde van de investering gedurende 30 jaar verminderd worden met de jaarlijkse afschrijving.

Crediteuren

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
	€	€
Crediteuren	454.353	1.996.254
	<u>454.353</u>	<u>1.996.254</u>

Onder de crediteuren is een bedrag van € 9.075 als vooruit ontvangen facturen opgenomen.

Kortlopende schulden aan verbonden partijen

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
	€	€
Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof	23.823	1.019
Stichting De Kanselarij	0	0
	<u>23.823</u>	<u>1.019</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
	€	€
Loonbelasting en premies	84.819	77.021
	<u>84.819</u>	<u>77.021</u>

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Overlopende passiva

	31.12.2012	31.12.2011
	€	€
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>		
Bijdrage Mondriaan Stichting – aankopen (bijdrage 2012)	0	19.000
Tentoonstellingen en projecten	423.024	68.454
	-----	-----
	423.024	87.454
<i>Nog te betalen bedragen</i>		
Reservering vakantiegeld	91.884	92.691
Reservering vakantie uren	45.300	55.500
Rente lening Filmhuis	22.882	23.312
Tentoonstellingen	0	0
Aankopen	0	0
Overigen	43.031	72.358
	-----	-----
	203.097	243.861
	-----	-----
	626.121	331.315
	=====	=====

Vooruitontvangen investeringsbijdragen

Ontvangen subsidies en bijdragen voor investeringen in vaste activa worden als kortlopende schulden opgenomen op de balans. De bijdragen vallen analoog aan de afschrijvingstermijn van de investering vrij ten gunste van de exploitatierekening.

	totale bijdrage boekwaarde		bijdrage	vrijval	boekwaarde
	31.12.2011	31.12.2011	2012	2012	31.12.2012
	€	€	€	€	€
<i>Nieuw Fries Museum</i>					
Bijdrage Stichting ir Abe Bonnema	18.151.209	18.151.209	0	18.151.209	0
Investeringssubsidies	12.250.000	12.250.000	2.550.000	14.572.589	227.411
Sponsoring en giften	615.263	615.263	350.268	0	965.531
Rentetoevoeging	1.181.167	1.181.167	106.366	0	1.287.533
Bijdrage Filmhuis	530.000	530.000	180.000	0	710.000
	-----	-----	-----	-----	-----
	32.727.639	32.727.639	3.186.634	32.723.798	3.190.475
	=====	=====	=====	=====	=====

Nieuw Fries Museum

In 2006 heeft het Fries Museum helderheid verkregen met betrekking tot de financiering van het nieuwe Fries Museum. Samenwerkingsverband Noord-Nederland heeft in het kader van het ontwikkelingsprogramma "Kompas voor het Noorden" een subsidie van € 5.000.000 toegekend en de provincie Fryslân heeft een subsidie van in totaal € 10.500.000 toegekend (€ 5.000.000 co-financiering Kompas en € 5.500.000 aanvullende subsidie). Met het legaat Bonnema van € 18.151.209, renteopbrengsten van € 1.287.531, sponsoropbrengsten van € 1.156.918, opbrengsten i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland van € 710.000 en overige opbrengsten van € 400.000 is nu in totaal € 37,21 miljoen beschikbaar voor het nieuwe Fries Museum. Van de toegezegde subsidies is van het legaat voor 100% ontvangen, van de SNN-subsidie is 90%, van de provinciale co-financiering is 90% ontvangen en van de aanvullende provinciale subsidie is 100% ontvangen. Van de rente- en sponsoropbrengsten is 100% ontvangen en van de overige opbrengsten 85%.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

27

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Aflossingsverplichtingen

	31.12.2012	31.12.2011
	€	€
Verplichting collectie Brattinga	8.168	8.168
Stichting St. Anthony Gasthuis	9.075	9.075
Bank Nederlandse Gemeenten	32.347	31.058
	<u>49.590</u>	<u>48.301</u>

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

28
- 2 APR 2013

2.6 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Museale collectie

Met uitzondering van de collectie Brattinga, is de museale collectie niet gewaardeerd en op de balans opgenomen.

Subsidies Provincie Fryslân

De provincie Fryslân heeft in januari 2013 de budgetsubsidie voor het jaar 2013, ad € 2.533.049, toegekend. Voor aankopen moderne en hedendaagse kunst is een bedrag van € 43.000 door de provincie Fryslân toegezegd.

Bijdrage Mondriaan Stichting aankopen

De Mondriaan Stichting heeft voor het jaar 2013 een bedrag van € 37.500 toegekend voor het aankopen van Nederlandse beeldende kunst en vormgeving uit de 20ste en 21ste eeuw.

Horeca

15 januari 2013 is een huurovereenkomst afgesloten met Vermaat voor de duur van 10 jaar. De financiële gevolgen van de huurovereenkomst zijn de volgende:

De betalingsverplichting van de huurder (Vermaat) bestaat uit:

- Basishuurprijs van € 30.000 per jaar
- Omzetgerelateerde huurcomponent (vanaf 1 januari 2014)

Aanvullend is voor 2013 het volgende afgesproken:

- Gedurende de periode van ingang van de overeenkomst tot de eerste maandag na volledige opening van het Fries Museum is als huurprijs enkel 10% van de totale omzet verschuldigd
- Vanaf de eerste maandag na opening van het Fries Museum tot 31-12-2013 zal de huur alleen bestaan uit de basishuur van € 2.500 per maand. Indien de omzet in deze periode >300.000 zal bedragen zal aanvullende huur in rekening worden gebracht op basis van de werkelijk gerealiseerde omzet.

Met betrekking tot de inrichting en inventaris is afgesproken dat het Fries Museum voor een bedrag van maximaal € 165.000 investeert in de horecavoorziening van het Fries Museum.

Huurverplichtingen

Met Stichting De Kanselarij is een huurovereenkomst gesloten voor de gebouwen gelegen aan de Turfmarkt 12 / 14 / 16 / 18 / 20 / 22, Turfmarkt 24 (Het Eysingahuis) en Tweebaksmarkt 44 (Julianaschool) te Leeuwarden, het gebouw aan de Turfmarkt 10 te Leeuwarden en het gebouw aan de Voorstreek 36 te Leeuwarden. De huurovereenkomst is met ingang van 1-1-2013 aangegaan voor een periode van een jaar. De jaarlijkse huursom bedraagt vanaf 1-1-2013 in totaal € 68.067.

Leaseverplichtingen

In september 2009 is met Friesland Lease B.V. een operational leaseovereenkomst gesloten voor de lease van 2 personenauto's. De overeenkomsten hebben een looptijd van 12 maanden. De jaarlijkse leasesom bedraagt totaal € 25.945. Van dit bedrag wordt een deel doorberekend aan het Keramiekmuseum Prinsessehof.

Bijdrage Bank-Giro loterij

In februari 2009 heeft de Bank-Giro loterij Stichting Het Fries Museum een budget toegekend van € 1.000.000, uit te keren in 5 jaarlijkse termijnen van € 200.000. Looptijd 2009-2013.

Nieuw Fries Museum

In verband met de bouw van het Nieuw Fries Museum volgt hieronder een overzicht van nog te ontvangen bijdragen die zijn toegekend door verschillende partijen. Tevens is opgenomen een overzicht van de verplichtingen die op hoofdlijnen zijn aangegaan.

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden. **29**
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Bijdragen		
SNN EZ/Kompas	€ 500.000	
Cofinanciering Provincie Fryslan	€ 500.000	
Gemeente Leeuwarden	€ 100.000	algemene bijdrage
Provincie Fryslan	€ 120.000	centrum voor Film
Verplichtingen		
Bouwkosten bouwkundig (aanbesteding)	€ 59.929	aanbesteding
Bouwkosten installaties	€ 151.722	aanbesteding

2.7 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

BATEN

Directe opbrengsten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Inkomsten uit entree en museumkaartbezoek	44.986	18.000	76.999
Sponsoring FrieslandCampina	0	0	0
Rondleidingen	2.381	2.000	4.956
Cursussen en lezingen	0	0	0
Inkomsten uit museumcafé (bruto)	8.612	1.500	9.297
Inkomsten uit winkerverkopen (bruto)	5.696	2.000	14.444
Inkomsten uit museumkaartverkopen (bruto)	4.284	2.000	8.095
Overigen	5.555	0	0
	71.513	25.500	113.791

Indirecte opbrengsten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Verhuur gebouwen en zalen	29.758	0	7.368
Vergoeding energie	0	0	0
Doorbelasting verrichte diensten Museumfederatie Fryslân	192.868	150.000	195.914
Doorbelasting verrichte diensten Fries Genootschap	3.475	3.569	3.293
Doorbelasting verrichte diensten Princessehof	347.031	0	315.554
Doorbelasting verrichte diensten Nieuw Fries Museum	0	169.713	0
Overigen	12.135	1.000	16.501
	585.267	324.282	538.630

T.b.v. de inzichtelijkheid is gekozen in de jaarrekening 2012 de opbrengsten i.v.m. de doorbelasting van salariskosten aan het Princessehof, Museumfederatie en Fries Genootschap volledig op te nemen en niet te salderen met de kosten die hier tegenover staan.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

30

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.
- 2 APR 2013

Subsidies Provincie Fryslân

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Budgetsubsidie boekjaar	2.489.483	2.489.483	2.620.508
Exploitatiesubsidie De Kanselarij	216.528	214.916	227.929
Aankopen hedendaagse beeldende kunst	44.002	43.000	42.000
Regeling Exposities Friese Musea	0	0	48.500
	<u>2.750.013</u>	<u>2.747.399</u>	<u>2.938.937</u>

Overige subsidies en bijdragen

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Bijdragen voor aankopen	37.500	0	19.424
Bijdragen voor restauraties	218.679	0	28.116
Bijdragen voor tentoonstellingen	16.205	0	16.015
Bijdragen voor project Bank Giro loterij	23.124	0	0
Bijdragen voor projecten	17.977	0	90.413
Overigen	0	0	2.785
	<u>313.485</u>	<u>0</u>	<u>156.753</u>

Specificatie bijdragen voor aankopen

	Rekening 2012
	€
Mondriaan Stichting	37.500
	<u>37.500</u>

Specificatie bijdragen voor restauraties

	Rekening 2012
	€
Wassenbergh-Clarijs-Fontein Stichting	136.175
Stichting Hora Siccama van de Harkstede Fonds	45.920
Stichting Collectiefonds	36.584
	<u>218.679</u>

Deloitte.Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

31Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.
- 2 APR 2013

Specificatie bijdragen voor tentoonstellingen

	Rekening 2012
	€
<u>De Straat</u>	
Gemeente Leeuwarden	16.205
	<u>16.205</u>

Specificatie voor project Bank Giro Ioterij

	Rekening 2012
	€
<u>Project Muse</u>	
Bank Giro Ioterij	23.124
	<u>23.124</u>

Specificatie voor projecten

	Rekening 2012
	€
<u>Project Procesoptimalisatie</u>	
Agentschap SZW, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	17.977
	<u>17.977</u>

LASTEN

Salarissen en sociale lasten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Salarissen	1.519.257	2.085.045	1.431.115
Salarissen Princessehof	197.069	0	250.224
Salarissen Museumfederatie	177.623	150.000	152.615
Salarissen Fries Genootschap	3.475	3.569	2.720
Sociale lasten	257.629	0	342.373
Pensioenlasten	248.787	0	221.750
	-----	-----	-----
	2.403.840	2.238.614	2.400.797
Consignatie- en roosterdiensttoelage	10.083	12.000	12.092
BHV, overwerk, jubilea en incidentele vergoedingen	425	750	12.385
Spaarloonheffing	0	2.700	3.013
Reiskosten woon/werk	36.344	22.000	29.255
Personeel van derden	26.682	40.000	39.025
	-----	-----	-----
	2.477.374	2.316.064	2.496.567
	=====	=====	=====

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

32

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Pensioenregeling

Stichting Het Fries Museum heeft haar pensioenen ondergebracht bij het ABP. Deze regeling is een toegezegde pensioenregeling. Stichting Het Fries Museum heeft ingeval van tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen andere verplichting dan toekomstige hogere premies. Statutair is de maximale premie vastgesteld op 12%.

Dekkingsgraad

Eind december 2012 was de dekkingsgraad van het pensioenfonds 96%. Volgens de eisen van DNB moet de dekkingsgraad eind december 2013 minimaal 105% zijn. De maatregelen die het pensioenfonds heeft getroffen om weer op het vereiste niveau te komen zijn vastgelegd in een herstelplan. Met dit herstelplan is een dekkingsgraad van minimaal 104,4% eind december 2013 toegestaan.

Wopt

De Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (Wopt) regelt dat melding moet worden gedaan indien per individuele functionaris met wie een arbeidsrelatie bestaat de som van de in de wet genoemde beloningscomponenten uitstijgt boven het grensbedrag. Het grensbedrag is het vastgestelde gemiddelde ministersalaris. Stichting Het Fries Museum heeft geen functionaris waarvoor publicatie dient plaats te vinden.

Salarissen en sociale lasten bestuurders en toezichthouders:

Er is geen sprake van bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht

Salaris en sociale lasten directie (inclusief werkgeverslasten)

Drs. S.M. Bak € 157.893 o.b.v. 1 fte, realisatie 0,75 fte € 118.420

Ir. R.Woering € 144.121 o.b.v. 1 fte, realisatie 0,75 fte € 108.091

T.b.v. de inzichtelijkheid is gekozen in de jaarrekening 2012 de doorbelaste salariskosten aan het Prinsessehof, Museumfederatie en Fries Genootschap volledig op te nemen in het overzicht salarissen en sociale lasten en niet te salderen met de opbrengsten die hier tegenover staan.

Personeel & Organisatie

Aantal FTE's op 31.12

2012

33,8

2011

34,2

Afschrijvingen op vaste activa

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Gebouwen en terreinen	0	1.000	1.086
Inventaris en inrichting	93.703	15.000	10.675
Museale inventaris en inrichting	8.168	10.000	8.168
Andere vaste bedrijfsmiddelen	0	25.000	0
	<u>101.871</u>	<u>51.000</u>	<u>19.929</u>

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882838

Voor identificatiedoeleinden ³³
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Huurlasten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Huur gebouwen	141.304	140.000	140.089
Huur depotruimten	13.137	15.500	15.831
	<u>154.441</u>	<u>155.500</u>	<u>155.920</u>

Aankopen

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Friese hedendaagse en moderne kunst	45.050	43.000	41.998
Nederlandse hedendaagse en moderne kunst	39.349	0	19.424
Moderne Grafiekcollectie Knecht-Drenth (excl. Brattinga)	16.815	18.100	18.208
Overig	0	0	0
	<u>101.214</u>	<u>61.100</u>	<u>79.630</u>

Collectie- en publieksfunctie

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Verzekeringen	19.632	70.000	38.052
Fotografiekosten	2.543	500	4.423
Collectiekosten	8.446	6.000	9.504
Conservering en restauratie	228.265	19.000	31.422
Mata Hari	124	250	122
Tentoonstellingen	26.012	20.000	29.637
Verzetsmuseum	19.171	20.000	16.911
Verzetsmuseum: Onderzoek oorlog platteland	0	0	0
Educatie & Informatie	14.795	20.000	19.581
	<u>318.988</u>	<u>155.750</u>	<u>149.652</u>

Deloitte.Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882889

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

34

- 2 APR 2013

Specificatie tentoonstellingen

	Rekening 2012
	€
Algemene tentoonstellingskosten	3.306
Gerrit Benner	600
De Straat	10.726
Muse	11.130
MCL-vitrine	250
	<hr/>
	26.012
	<hr/> <hr/>

Huisvestingskosten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Bijdrage groot onderhoud Stichting De Kanselarij	54.454	54.400	54.454
Onderhoud gebouwen en installaties	229.048	70.000	80.081
Onderhoud alarm- en brandinstallaties	10.674	25.000	625
Zakelijke belastingen	51.071	85.000	14.844
Energielasten	143.584	125.000	95.050
Bewakingskosten	65.015	65.000	52.858
Schoonmaak- en afvalkosten	47.857	65.000	46.879
Overigen	6.204	6.000	5.912
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	607.907	495.400	350.703
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Toelichting:

Onderhoud gebouwen en installaties

Door het aangaan van een onderhoudscontract voor het nieuwe Fries Museum met ingang van 1 juli 2012 zijn de gerealiseerde kosten hoger dan begroot. In de begroting is uitgegaan dat het onderhoudscontract per 1 januari 2013 zou ingaan.

Energie

De energiekosten zijn hoger dan begroot omdat de WKO-installatie in november 2012 in werking is getreden en niet meteen bij de oplevering van het nieuw Fries Museum in mei 2012. Door de WKO zijn de energielasten lager. In de begroting is uitgegaan van de lasten bij een in werking zijnde WKO-installatie.

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

35

-2 APR 2013

Kantoorkosten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Salarisadministratie	7.764	9.000	6.513
Accountantskosten	38.490	18.000	26.116
Advieskosten	27.468	10.000	11.046
Kantoorbenodigdheden en drukwerk	13.182	19.000	8.370
Lidmaatschappen en abonnementen	11.457	10.000	0
Portokosten	9.616	15.000	6.805
Telefoniekosten	17.705	13.500	13.577
Computer- en randapparatuur	68.194	41.000	43.848
Overigen	11.529	7.750	15.728
	<u>205.405</u>	<u>143.250</u>	<u>132.003</u>

Toelichting:

Accountantskosten

Onder accountantskosten vallen de kosten van de reguliere jaarrekeningcontrole 2012, de kosten van controles voor aanvragen voorschotten SNN en de afrekening SNN t.b.v. het Nieuw Fries Museum.

Publiciteitskosten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Corporate communicatie en publiciteit	3.674	57.500	18.428
Marketing, bewegwijzering en overigen	43.795	0	18.134
	<u>47.469</u>	<u>57.500</u>	<u>36.562</u>

Diverse personeelskosten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Raad van Bestuur	19.099	17.000	13.869
Arbo-dienst	5.048	4.500	5.084
Opleidingen	18.709	40.000	18.334
Lease-auto	21.507	17.500	16.263
Representatiekosten	10.142	8.000	15.638
Vrijwilligers	2.141	9.000	2.219
Werving & Selectie	0	750	375
Overigen	16.600	12.500	16.934
	<u>93.246</u>	<u>109.250</u>	<u>88.716</u>

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

36

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Overige kosten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Museumcafé	13.227	1.000	11.401
Kostprijs verkopen winkel	3.273	1.500	7.559
Kostprijs verkopen museumkaarten	2.722	1.500	8.051
Overigen	642	3.500	10.696
	<u>19.864</u>	<u>7.500</u>	<u>37.707</u>

Projecten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Project Bank Giro Loterij 2012 (Muse)	23.124	0	0
Projecten Verzetsmuseum	0	0	1.583
Projecten Verhalen van Friesland	0	0	43.200
Projecten Merklappen	0	0	32.335
Overige projecten (museumweekend + act.week)	1.970	20.000	9.365
	<u>25.094</u>	<u>20.000</u>	<u>86.483</u>

Rentebaten en inkomsten uit belegging

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Rente vordering Stichting De Kanselarij	113.445	113.400	113.445
Rente Knecht-Drenth	27.680	27.700	27.681
Rente banken	16.000	6.000	9.389
Rente lening Filmhuis	69.505	0	70.760
	<u>226.630</u>	<u>147.100</u>	<u>221.275</u>

Rentelasten en soortgelijke kosten

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	€	€	€
Rente lening Filmhuis	69.505	0	70.760
Rente overige schulden	1	300	2
	<u>69.506</u>	<u>300</u>	<u>70.762</u>

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

38

2.8 VERBONDEN PARTIJEN

Van verbonden partijen is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen in een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van de andere partij. De verbondenheid tussen Stichting Het Fries Museum en de hier genoemde stichtingen ontstaat door de aanwezigheid van gemeenschappelijke besturen.

Met ingang van 1 april 2006 is er als gevolg van een wijziging van de bestuurlijke organisatie van Stichting Het Fries Museum met betrekking tot Stichting Collectiefonds Fries Museum en Stichting Mata Hari formeel geen sprake meer van een gemeenschappelijke bestuur. Gezien de statutaire doelstellingen en de financiële verbondenheid zijn zowel Stichting Collectiefonds Fries Museum als Stichting Mata Hari opgenomen als een verbonden partij. In 2007 is door de Raad van Toezicht ingestemd om de bestuurssamenstelling van genoemde stichtingen te wijzigen, waarbij het bestuur van Stichting Het Fries Museum ook het bestuur van de Stichting Mata Hari en Stichting Collectiefonds gaan vormen. Daarmee zijn deze stichtingen vanaf 2007 wel weer formeel te beschouwen als verbonden partij.

Ook in het geval van Stichting De Kanselarij ontbreekt een gemeenschappelijk bestuur, echter vanwege de onderlinge financiële verhoudingen en het feit dat Stichting Het Fries Museum een zetel in het bestuur van Stichting De Kanselarij heeft, is Stichting De Kanselarij opgenomen in het overzicht van verbonden partijen.

Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Princessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het instandhouden, beheren en doen exploiteren van de musea "Het Fries Museum" en "Keramiekmuseum Het Princessehof" te Leeuwarden, zulks door het voeren van het statutair bestuur over de te Leeuwarden gevestigde stichtingen Het Fries Museum en Keramiekmuseum Het Princessehof.

Stichting Monumenten Fries Museum / Keramiekmuseum Princessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling de instandhouding van monumenten in de zin van Monumentenwet 1998.

Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het inrichten en exploiteren van het museum "Keramiekmuseum Princessehof" te Leeuwarden.

Het Princessehof heeft aan Stichting Het Fries Museum doorbelast in 2012 de kosten voor inhuur medewerkers Princessehof ad € 199.707. Daarnaast zijn kosten in rekening gebracht voor telefoon, studiereizen, tentoonstellingen, kantoorbenodigdheden etc. ad € 10.753

Door Stichting Het Fries Museum zijn in 2012 doorbelast aan de Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof: 1) directe personeelskosten € 347.030; 2) ICT-kosten € 19.874; 3) lease auto € 4.543 4) Kosten opleidingen € 3.443; 5) overig € 15.463; 6) Tentoonstelling groen Geluk € 19.250 7) Huur Werkplekken € 27.500

Stichting Collectiefonds Fries Museum

Deze stichting is statutair gevestigd in Leeuwarden en heeft als doelstelling de aankoop en zo nodig restauratie van museumvoorwerpen, voorzover niet subsidiabel, ten behoeve van Stichting Het Fries Museum.

Stichting Mata Hari

Deze stichting is statutair gevestigd in Leeuwarden en heeft als doelstelling het in eigendom verwerven en beheren van voorwerpen, afbeeldingen en geschriften, betrekking hebbende op Margaretha Geertruida Zelle, beter bekend als Mata Hari, en het voor het publiek toegankelijk maken van de verworven collecties.

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden. 39
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Stichting De Kanselarij

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het verwerven, restaureren en instandhouden van onroerende zaken, welke hoofdzakelijk monument zijn in de zin van de monumentenwet, in de provincie Friesland in het algemeen en in de stad Leeuwarden in het bijzonder.

Stichting Het Fries Museum huurt het museumcomplex en een tweetal andere panden van Stichting De Kanselarij. De totale huurkosten bedragen in 2012 € 139.984.

De op de balans van Stichting De Kanselarij opgenomen boekwaarde van het museumcomplex bedraagt € 2.439.186. De boekwaarde van de overige gehuurde panden, Turfmarkt 10 en Voorstreek 36, bedraagt € 296.741. Op grond van bestuursafspraken heeft Stichting Het Fries Museum in 2012 een bedrag van € 54.454 verstrekt aan Stichting De Kanselarij als bijdrage in de kosten van groot onderhoud. Wegens een verstrekte lening ontvangt Stichting Het Fries Museum jaarlijks een rentevergoeding van Stichting De Kanselarij van € 113.445.

Vereniging van Eigenaars "Wilhelminaplein parkeren, wonen, winkels en museum"

Stichting Het Fries Museum participeert in de vereniging van eigenaars "Wilhelminaplein parkeren, wonen, winkels en museum". De begroting van de vereniging bevat de volgende onderdelen:

- Onderhoud
- Assurantien
- Beheervergoeding
- Algemene kosten
- Bankkosten
- Reservefonds

De verdeling van de kosten is als volgt:

1	Parkeerbak	Aandeel: 6
2	Bergingen/Woningen	Aandeel: 2
3	Winkels	Aandeel: 1
4	Museum	Aandeel <u>6</u>
		15

Het totale kosten van Stichting Het Fries Museum in 2012 waren: € 2.863

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

40

- 2 APR 2013

3 OVERIGE GEGEVENS

3.1 RESULTAATBESTEMMING

Het voorstel is om het resultaat over het boekjaar 2012 in zijn geheel ten laste te laten komen van de algemene reserve.

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

41

- 2 APR 2013

3.2 VASTSTELLEN JAARREKENING

Vaststelling jaarrekening 2012 directie

De directie heeft de jaarrekening vastgesteld op 2 april 2013

Ondertekening

Drs. S.M. Bak, algemeen directeur

Ondertekening

Ir. P. Woering, zakelijk directeur

Goedkeuring Raad van Toezicht

De raad van Toezicht heeft in de vergadering van 15 april 2013 de jaarrekening goedgekeurd

Ondertekening

Dhr. prof.dr. L. Koopmans, voorzitter

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

42

-2 APR 2013

3.3 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Met de opening van het nieuw Fries Museum in 2013 en de nieuwe subsidieaanvraag bij de Provincie Fryslan voor de periode vanaf 2014 geldt dat het Fries Museum maatregelen moet nemen om de exploitatie duurzaam in evenwicht te houden. In maart 2013 is daarom een reorganisatie aangekondigd en zijn de plannen voor een nieuwe organisatie bekend gemaakt. De hierin opgenomen maatregelen acht de Raad van Bestuur voldoende om de toekomst van het museum veilig te stellen.

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

43

- 2 APR 2013

3.4 CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Het Fries Museum te Leeuwarden

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Het Fries Museum te Leeuwarden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de winst- en verliesrekening over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor "Organisaties zonder winststreven" zoals opgenomen in bijlage C van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Het Fries Museum per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de Richtlijn voor “Organisaties zonder winststreven” zoals opgenomen in bijlage C van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Leeuwarden, 2 april 2013

Deloitte Accountants B.V.
was getekend: J.S. Huizinga RA

BIJLAGE 1

HISTORISCH OVERZICHT 2009-2012

Balansgegevens	2012	2011	2010	2009
Balanstotaal (x 1.000)	9.731,5	40.730,7	34.388,0	18.409,9
Vaste activa	5.454,6	31.041,5	15.677,7	7.149,2
Vorraden en vorderingen	755,6	1.668,4	788,9	465,4
Liquide middelen	3.521,3	8.020,8	17.921,2	10.795,3
Eigen vermogen	1.182,72	1.458,1	1.193,4	959,7
Voorzieningen	106,5	28,3	18,2	17,5
Langlopende schulden	4.013,2	36.790,4	31.775,8	16.816,5
Kortlopende schulden	4.429,2	2.453,6	1.400,3	616,2
Solvabiliteit (EV/VV)	29,5%	3,0%	3,7%	5,7%
Werkkapitaal	4.277	9.680	17.339	10.645
Current-ratio	17,0%	3,9%	13,3	18,3
Resultaatgegevens	2012	2011	2010	2009
Exploitatieresultaat (x 1.000)	-275,5	264,7	233,7	185,6
Totale baten	3.946,9	3.969,4	3.929,6	3.801,7
Totale lasten	4.22,4	3.704,6	3.696,0	3.778,4
Directe opbrengsten	71,5	113,8	163,4	340,5
Indirecte opbrengsten	585,3	538,6	383,1	332,6
Subsidies Provincie Fryslân	2.750,0	2.938,9	2.943,7	2.924,5
Overige subsidies en bijdragen	313,5	156,8	237,9	204,1
Rentebaten	226,6	221,3	201,6	162,2
Salarissen en sociale lasten	2.477,4	2.496,6	2.142,3	2.011,9
Afschrijvingen	101,9	19,9	114,4	53,2
Huurlasten	154,4	155,9	155,0	156,1
Aankopen	101,2	79,6	210,7	101,4
Overige lasten:				
- Collectie- en publieksfunctie	319,0	149,6	246,9	478,8
- Huisvestingskosten	607,9	350,7	403,2	477,9
- Kantoorkosten	205,4	132,0	159,6	148,9
- Publiciteitskosten	47,5	36,5	73,7	90,4
- Diverse personeelskosten	93,2	88,7	85,4	96,2
- Overige kosten	19,9	37,7	31,5	132,0
Projecten	25,1	86,5	49,5	31,5
Rentelasten	69,5	70,8	23,7	0,1
Buitengewone lasten	0,0	0,0	0,0	0,0

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden. **45**
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

Bezoekgegevens	2012	2011	2010	2009
Aantal bezoekers	17.091	27.995	43.116	65.784
Volwassenen	2.732	6.634	8.214	15.853
Jongeren 13 tot 18 jaar	222	642	586	562
Kinderen tot 13 jaar	1.320	1.523	2.683	2.500
Bezoekers Museumkaart	3.942	7.118	10.118	15.686
Gratis bezoekers	2.990	4.838	11.893	20.893
Museumweekend	932	1.082	2.103	722
Bezoekers in onderwijsverband	3.947	5.583	6.706	5.372
Overigen	1.006	575	813	4.196
Personeel & Organisatie	2012	2011	2010	2009
Aantal medewerkers op 31.12	41	41	37	44
Aantal FTE's op 31.12	33,8	34,2	32,5	31,2
Ziekteverzuim (incl zw)	6,58	8,48%	5,14%	3,25%

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

-2 APR 2013

BIJLAGE 2

EINDAFREKENING AANKOPEN MODERNE EN HEDENDAAGSE BEELDENDEN KUNST 2012

Aankopen Provincie Fryslân

€ 8.250

Elma Alkema
"z.t."(treurend meisje in bos)
Pastel en potlood op papier
39 x 62 cm
Aankoop kunstenaar

Elma Alkema
"Thuis met Prunus en Ka"
Pastel en potlood op papier
27 x 44 cm
Aankoop kunstenaar

Elma Alkema
"De Slotplaats"
Pastel en potlood op papier
31 x 50 cm
Aankoop kunstenaar

Elma Alkema
"z.t."(hond met puppy)
Pastel en potlood op papier
36 x 40 cm
Aankoop kunstenaar

Elma Alkema
"z.t."(wit hert Allardsoog)
Pastel en potlood op papier
42 x 57 cm
Aankoop kunstenaar

Elma Alkema
"Caraco"(brand Caraco Bakkeveen)
Pastel en potlood op papier
48 x 68 cm
Aankoop kunstenaar

Elma Alkema
"Gerhard Richter", 2005
Pastel en potlood op papier
34 x 48 cm
Aankoop kunstenaar

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij Controleverklaring d.d.

47

-2 APR 20

	<p>Elma Alkema “z.t.”(geiten op bospad Bakkeveen) Pastel en potlood op papier 55 x 58 cm Aankoop kunstenaar</p>
€ 1.200	<p>Tryntsje Nauta “Jordi”, 2009 Kleurenfoto op aluminium 75 x 96 cm Ed. 1/6 Aankoop kunstenaar</p>
€ 1.200	<p>Tryntsje Nauta “Jolanda”, 2009 Kleurenfoto op aluminium 75 x 96 cm Ed. 1/6 Aankoop kunstenaar</p>
€ 1.300	<p>Tryntsje Nauta “Zeegezicht nr.2” Kleurenfoto op aluminium 75 x 113 cm Ed.1/3 Aankoop kunstenaar</p>
€ 1.300	<p>Tryntsje Nauta “Zeegezicht nr.5” Kleurenfoto op aluminium 75 x 113 cm Ed. 1/3 Aankoop kunstenaar</p>
€ 1.500	<p>Pico van de Werken “Van de Werken in zijn atelier”, 2011 Olieverf op linnen 40 x 40 cm Aankoop kunstenaar</p>
€ 2.500	<p>Ramon van de Werken en Pico van de Werken “Mijn Kamp”, 2004 Acryl en olieverf op katoen 55 x 60 cm Aankoop kunstenaar</p>

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

48
- 2 APR 2013

€ 6.800	Ramon van de Werken "Not Too Much Water", 2011 Olieverf en acryl op katoen 70,5 x 80 cm Aankoop kunstenaar
€ 5.000	Freark van der Wal " Geen titel", 2001 Olieverf op linnen 90 x 70 cm Aankoop kunstenaar
€ 16.000	Koninklijke Tighelaar Makkum "Pyramids of Makkum" Bloempiramide Koninklijke Tighelaar Makkum

€ 45.050

=====

Aankopen Knecht-Drenth

€ 1.620	Alfredo Jaar Opening New Doors, 1993 62 x 79,5 cm Aankoop XXMultiple Galerie
€ 3.800	Ger van Elk Roquebrune, 1979 88,3 x 170,1 cm Aankoop XXMultiple Galerie
€ 2.740,03	Roni Horn End of the Rainbow, 2010 32 x 48 cm Aankoop ARTBrokerage
€ 368,58	Tacita Dean Teignmouth Electron, 1999/2009 40,5 x 50 cm Aankoop Bookworks
€ 620	Tacita Dean

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2013

The Green Ray, 2001
10,5 x 14,8 cm
Aankoop Parkett

€ 2.112,80

Marine Hugonnier
Towards Tomorrow, 2009
90 x 143,3 cm
Aankoop Max Wigram Gallery

€ 5.553,72

Marijke van Warmerdam
Just Another Day, 2005
110 x 80 cm, (3 stuks)
Aankoop Galerie van Gelder

€ 16.815,13
=====

Aankopen Mondriaan Fonds

€ 2.500

Risk Hazekamp
'Camisa', 2002
100 x 120
XX Multiple Galerie

€ 7.547,17

Ester Tielemans
Wallpaper, multiple, 2012
41 x 27 cm
Aankoop Galerie Akinci

€ 2.831,92

Ad van Denderen
'Ras ad din al Bahr' 2005
100 x 128 cm
Aankoop kunstenaar

€ 6.669,81

Lon Robbé
Z.T. (Zee), 2008
162 x 316 cm
Aankoop kunstenaar

Lon Robbé
Black Tide, piëzografie, 2012
37 x 49 cm
Aankoop kunstenaar

Lon Robbé
Black Tide DVD, 2012
flatscreen
Aankoop kunstenaar

€ 7.200

Tjibbe Hooghiemstra

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

- 2 APR 2011 50

Hollands Landschap, Noordzee, 2011
402 x 301 cm
Aankoop kunstenaar

€ 12.600

Julien Berthier
Love-love 2, 2007
58 x 78 cm
Aankoop Galerie Vallois

Julien Berthier
Love-love 5, 2007
58 x 78 cm
Aankoop Galerie Vallois

Julien Berthier
Love-love, 2007
DVD
Aankoop Galerie Vallois

€ 39.348,90
=====

Deloitte.

Postbus 826
8901 BP Leeuwarden

088 - 2882888

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring d.d.

2 APR 2013
51

Faint text or markings below the top logo.

**FRI
ESM
USE
UM**

